Нездійснення належного обліку гуманітарної допомоги, яка надходить на склад, фіксування факту її видачі зі складу, обліку залишків гуманітарної допомоги на складі з метою задоволення приватних інтересів осіб, відповідальних за роботу складів

ВИСОКИЙ

рівень ризику

Власник ризику: **Військові адміністрації**
Підзвітність власника: **Офіс Президента України**
Сфера публічного управління: **Гуманітарна допомога**
Чого стосується: **Система складської логістики**
Нормативна база: **Закон України «Про гуманітарну допомогу»**, **Постанова КМУ від 05.03.2022 р. № 202 “Деякі питання отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги”**
Дата перегляду ризику: 20.12.2022 року

ОПИС РИЗИКУ:

05.03.2022 Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 202 «Деякі питання отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги». Постановою установлено, що в умовах воєнного стану не поширюються встановлені законодавством вимоги щодо отримання, використання, обліку та звітності благодійної допомоги від юридичних та фізичних осіб – резидентів і нерезидентів. Оскільки відповідно до ст. 1 Закону України «Про гуманітарну допомогу» гуманітарна допомога є різновидом благодійництва, особи, відповідальні за організацію роботи гуманітарних складів, можуть використовувати положення постанови Кабінету Міністрів України № 202 для нездійснення обліку отриманої гуманітарної допомоги, незалежно від того, чи є умови для ведення такого обліку.

Так, відсутність обліку може бути виправдана, якщо гуманітарна допомога надходить та розподіляється на території ведення бойових дій або в умовах об’єктивної відсутності ресурсів та умов для здійснення обліку через оперативну обстановку. Водночас відповідальні особи в регіонах, в яких бойові дії не ведуться, можуть використовувати положення постанови та не здійснювати облік з метою задоволення приватних інтересів.

Листом від 21.03.2022 № 41-01/402 Офіс Президента України звернувся до керівників обласних військових адміністрацій з проханням визначити відповідальних за упорядкування і ведення кожного складу з гуманітарною допомогою в онлайн-системі «Гудок» з обов’язком внесення даних до складської системи про залишки, надходження та відвантаження гуманітарної допомоги. Частково обласні військові адміністрації розпочали застосування у роботі гуманітарних штабів онлайн-систему «Гудок», однак окремі військові адміністрації ведення обліку гуманітарної допомоги в цій системі не підтверджують, посилаючись на постанову Кабінету Міністрів України № 202 (наприклад, Івано-Франківська обласна військова адміністрація).

Також немає достовірної статистики щодо того, який відсоток гуманітарних складів у регіонах України станом на 03.05.2022 використовує зазначену онлайн систему для обліку, а який – ні. Щодо фіксування факту видачі гуманітарної допомоги зі складу необхідно відмітити, що не всі обласні державні адміністрації підтверджують таку практику (наприклад, не здійснюється фіксація на складах у межах

Тернопільської області).

Джерела ризику

Надання Кабінетом Міністрів України загального та безумовного дозволу на нездійснення обліку та звітування за операціями з гуманітарною допомогою в умовах воєнного стану.

Немає єдиних нормативно-визначених правил або рекомендацій щодо організації роботи складів гуманітарної допомоги. Незважаючи на лист Офісу Президента України від 21.03.2022 № 41-01/402, який не має сили нормативного акта, вирішення питання щодо організації роботи гуманітарних складів повністю делеговане обласним військовим адміністраціям. Кожна адміністрація впроваджує свої регіональні практики, в тому числі щодо визначення складів, осіб, відповідальних за роботу на складах, доступу до складів, що ускладнює державний нагляд та контроль за їх роботою.

Склади гуманітарної допомоги не оснащені достатньою кількістю засобів відеонагляду, які би давали змогу фіксувати, а відтак і запобігати неправомірним діям з боку відповідальних осіб, що мають доступ до складів та роботи з гуманітарними вантажами.

Усі інші причини, які характеризують вищеописані ризики у системі складської логістики

Стратегічні наслідки

Незаконна реалізаці (продаж) гуманітарної допомоги

Корупційні наслідки

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ).

Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 ККУ).

Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП).

Дисциплінарна відповідальність, в тому числі — з можливістю звільнення із займаної посади.

За вчинення корупційного чи пов’язаного з корупцією правопорушення відомості про таку особу вносяться до Реєстру корупціонерів (ст. 59 Закону України “Про запобігання корупції”).

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

Не застосовується

Процедурні

Військовим адміністраціям, іншим державним органам, органам місцевого самоврядування – отримувачам гуманітарної допомоги:

● здійснювати періодичну, не рідше ніж 1 раз на місяць, звірку інформації щодо обсягів гуманітарної допомоги, що перетнула державний кордон України та заявлена за деклараціями для доставки військовим адміністраціям, іншим отримувачам гуманітарної допомоги, з обсягами допомоги, яка фактично надійшла на їх адресу; у разі виявлення фактів нестачі, коли вантажі не були доставлені за призначенням, – інформувати правоохоронні органи;

● перевіряти волонтерів, які залучаються до роботи на складах, видачі гуманітарної допомоги у пунктах видачі;

● забезпечувати розвантаження гуманітарної допомоги на території України на професійних складах (за наявності можливості), з обов’язковим укладенням договорів відповідального зберігання та визначення юридичної відповідальності суб’єкта господарської діяльності за збереження вантажів, порядку доступ на склад та видачу гуманітарного вантажу;

● склади обладнати камерами відеонагляду, автоматизованими системами складського обліку; провести навчання для осіб, відповідальних за роботу складів, по роботі із системами обліку;

● визначити порядок та періодичність проведення заходів контролю на складах, в тому числі із залученням громадськості;

● визначити порядок доступу представників міжнародних гуманітарних організацій, громадських, благодійних організацій (фондів) до складів, 40 контроль за діяльністю яких здійснюють військові адміністрації, органи місцевого самоврядування. 8. Військовим адміністраціям, органам місцевого самоврядування:

● включити до складу регіональних гуманітарних штабів представників громадськості та уповноважених осіб з питань запобігання та виявлення корупції;

● завершити процеси налагодження співпраці з хабами ініціативи «СпівДія» для розподілу та доставки гуманітарної допомоги кінцевому набувачеві.

Порушити перед правоохоронними органами питання створення каналу повідомлення про факти незаконного використання гуманітарної допомоги, вчинення інших правопорушень, пов’язаних із забезпеченням гуманітарною допомогою

Індикатори виконання плану дій	Відповідальний суб’єкт	Потреба у фінансових витратах

Відповідно до способів мінімізації	**Кабінет Міністрів України** **Офіс Президента України** **Органи місцевого самоврядування** **Військові адміністрації**	**НЕ ПОТРЕБУЄ**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Інші джерела

Тегування:

ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА ГУМАНІТАРНИЙ СКЛАД